

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základní škola Kostelní Lhota, okres Nymburk, příspěvková organizace,
se sídlem Kostelní Lhota č. 5, 289 12 Sadská, IČO 70986363, tel. 325 599 039, mobil
737 236 957, e-mail: zs@kostelni-lhota.cz

Č. j.: 31/2023 platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

.....
Mgr. Hana Čermáková
ředitelka školy

.....
razítko školy

ŠVP byl projednán Radou školy dne: 30. 8. 2023

OBSAH

1. Identifikační údaje.....	3
2. Úvod.....	3
3. Charakteristika školní družiny.....	4
4. Podmínky pro přijímání a ukončení docházky ve školní družině.....	4
5. Stanovení výše úplaty za pobyt v ŠD.....	4
6. Prostory a vybavení ŠD.....	5
7. Personální zajištění školní družiny.....	5
8. Bezpečnost ve školní družině.....	5
9. Komunikace s rodiči.....	5
10. Organizace roku, dne a týdne ve školní družině.....	5
11. Konkrétní cíle vzdělávání a teze školní družiny.....	6
12. Obsah vzdělávání.....	7
13. Podmínky pro vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných.....	9
14. Spolupráce ŠD s dalšími subjekty.....	9
15. Plán evaluace.....	10

1. Identifikační údaje

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program školní družiny Základní školy Kostelní Lhota

PŘEDKLADATEL ŠVP:

název organizace: Základní škola Kostelní Lhota, okres Nymburk

adresa: Kostelní Lhota č. 5, 289 12 Sadská

telefon: Tel.: 325 599 019, 604 514 858 - ŠD

e-mail: zs@kostelni-lhota.cz

ředitelka školy: Mgr. Hana Čermáková
hana.cermakova@zskostelnihota.cz

IČ : 70986363

IZO : 102374775

webové stránky: www.zskostelnihota.cz

ID datové schránky: pppnmnpt

Zřizovatel školy

název organizace: Obec Kostelní Lhota, Kostelní Lhota č. 6, 289 12 Sadská

telefon: 325 599 019

e-mail: ou@kostelni-lhota.cz

PLATNOST DOKUMENTU:

Tato verze ŠVP je platná od 1. 9. 2023

ŠVP ŠD je zveřejněn na webových stránkách školy a v každém oddělení školní družiny.

2. Úvod

Školní družina je zřízena podle zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon) a řídí se platnými vyhláškami a předpisy.

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti.

3. Charakteristika školní družiny (ŠD)

Výchovně vzdělávací činnost družiny volně navazuje na Školní vzdělávací program ZŠ Kostelní Lhota a je zaměřena na rozvoj osobnosti a zájmů jednotlivých účastníků zájmového vzdělávání (dále žáků).

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání mimo vlastní výuku ve škole, účast je doporučena a zpravidla také umožněna všem žákům prvního stupně. Svou činnost nabízí v ranních hodinách před začátkem školního vyučování a po jeho skončení. Účelem ŠD je poskytnout žákům možnost trávení volného času v bezpečném prostředí ve známé sociální skupině. Nejde pouze o další řízené činnosti doplňující školní výuku, ale poskytuje také možnost odpočinku a aktivity dle vlastního výběru žáka.

Prostupnost mezi jednotlivými ročníky napříč ZŠ se velmi osvědčila vzhledem k získávání sociálních kontaktů a sociálním kompetencím.

Školní vzdělávací program ŠD vychází ze školního vzdělávacího programu školy, který je přizpůsoben tak, aby bylo dosaženo kontinuity ve výchovně vzdělávacím procesu.

Oddělení ŠD jsou naplňována do max. počtu 24 žáků a jsou umístěna v kmenových učebnách.

Prostory všech oddělení jsou vybaveny vhodným nábytkem, didaktickými pomůckami a jsou uzpůsobeny k odpočinkovým i aktivním činnostem. ŠD má k dispozici i tělocvičnu, školní zahradu s dřevěným přístřeškem a podle potřeby navštěvuje i místní fotbalové hřiště.

Provoz školní družiny probíhá pod vedením kvalifikovaných pedagogických pracovníků. Vychovatelky usilují o vytváření takového prostředí, aby se děti cítily spokojené, bezpečné, jisté. Při práci umožňují každému účastníkovi uplatnit jeho specifické vlohy a schopnosti, podporují sebedůvěru.

4. Podmínky pro přijímání a ukončení docházky ve školní družině

Účastník je přijímán do školní družiny na období vždy od 1. 9. do 30. 6. daného školního roku. Docházka do ŠD je podmíněna písemnou přihláškou žáka podanou zákonnými zástupci a pravidelnou měsíční platbou za jeho účast. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy, přičemž kapacita je dostatečná pro přihlášení všech žáků školy. Docházka žáka do ŠD může být ukončena ze strany školy, pokud žák není schopen dodržovat školní řád, který je platný také pro chod ŠD. Docházku lze ukončit také ze strany zákonných zástupců žáka, a to na základě písemné žádosti.

5. Stanovení výše úplaty za pobyt v ŠD

Na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny vybírá Základní škola Kostelní Lhota, okres Nymburk od zákonných zástupců účastníků příspěvek, který stanovuje ředitelka

školy. Jeho výše a způsob úhrady jsou uvedeny v každoročně aktualizovaném provozním řádu ŠD.

6. Prostory a vybavení ŠD

Školní družina využívá pro své působení prostory ZŠ, které jsou vždy využívány s ohledem na právě probíhající výchovně vzdělávací programy. Mimo samotné prostory ZŠ využíváme také venkovní prostory kolem školy a les a hřiště v Kostelní Lhotě.

Prostory ZŠ umožňují diferencovat probíhající program tak, aby mohlo paralelně probíhat několik samostatných aktivit pro jednotlivé skupiny žáků dle jejich přání a potřeb. K dispozici máme nadstandardní technické a materiální vybavení (interaktivní panely, výpočetní technika aj.) a vybavení pro pestré směs her a aktivit (sportovní, umělecké, osobnostně-rozvojové). Dále disponujeme řadou deskových her, školní knihovnou s literaturou pro malé i velké čtenáře. Do vybavení ZŠ a ŠD jsou průběžně směřovány investiční prostředky.

7. Personální zajištění školní družiny

O chod ŠD se starají pedagogičtí pracovníci s odpovídajícím vzděláním. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je kladen důraz na získávání dalších odborných kompetencí a dovedností. Vychovatelé ŠD jsou přirozenými partnery učitelů školy. Sdílení prostor a spolupodílení se na vzdělávání dětí a organizaci mimořádných akcí školy umožňuje výměnu poznatků tak, aby docházelo k eliminaci negativních jevů.

8. Bezpečnost ve školní družině

Dohled nad dětmi je vykonáván kvalifikovanými pedagogickými pracovníky, přičemž žáci jsou pod odborným dohledem po celou dobu trvání provozní doby ŠD (ranní i odpolední bloky). Jednotlivé přechody mezi zařízeními (odchod na obědy, vycházky) probíhají také pod dohledem pedagogických pracovníků. Žáci jsou pravidelně poučováni o potřebě dodržování bezpečnosti při činnostech a ohleduplnost během sportovních aktivit.

Bezpečnost a ochrana zdraví je v ŠD zajištěna v souladu s platnými bezpečnostními předpisy a vyhláškami.

9. Komunikace s rodiči

Rodiče dětí jsou partnery pedagogických pracovníků školní družiny. Hovoří spolu o poznatcích získaných během výchovně-vzdělávacího procesu, o dosažených pokrocích. V rámci ZŠ a ŠD mohou být pořádány akce za účasti žáků a jejich rodičů.

10. Organizace roku, dne a týdne ve školní družině

Výchovně vzdělávací program ŠD je koncipován pro školní rok, tedy na období září – červen daného školního roku. Provoz ŠD je zajištěn od pondělí do pátku v ranní družině od 7:00 do 7:30 hod.

Odpolední družina začíná po vyučování od cca 10:30 do 16:30 hodin. Vycházky probíhají od cca 14:00 –15:00 hod. (dle návratu účastníků z oběda).

Rozdělení zájemců o školní družinu do oddělení se přizpůsobuje organizaci školního roku. V době mimořádných prázdnin nebo mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna s případným omezením podle pokynů městského hygienika a při dostatečném počtu závazně přihlášených žáků.

ŠD začíná ve všední dny od 7:00 ráno v budově školy a trvá do 7:30 hod. Poté jsou žáci odvedeni pedagogickým pracovníkem do svých tříd, kde probíhá výuka. Během ranního bloku je dán prostor pro spontánní aktivity dětí, neboť není možné tento čas organizovat pro nestabilní počet žáků (vzhledem k jejich příchodům). Žákům jsou k dispozici společenské hry, školní knihovna, mohou se připravovat na výuku.

Odpolední družina začíná po vyučování. Na oběd jsou žáci doprovázeni pedagogickými pracovníky ŠD – platí tedy, že žák stravující se ve škole je zároveň zapsán do školní družiny. Program školní družiny probíhá v odděleních. Společný program pro oddělení školní družiny probíhá s ohledem na provozní podmínky po obědě, na vycházkách a při sportovních a kulturních akcích. V tomto čase dochází k posilování vzájemných vztahů mezi všemi žáky školy.

Žáci jsou z ŠD vyzvedáváni zákonnými zástupci, případně osobami pověřenými zákonnými zástupci (na základě písemného sdělení rodičů, přičemž telefonické sdělení nelze považovat za dostatečné), nebo ji opouštějí samostatně, pokud s tím zákonní zástupci vysloví písemný souhlas.

Pokud dochází k odchodu v průběhu dne, je nutné respektovat program ŠD, zejména dobu trvání vycházek – dítě je nutné vyzvednout před nebo po skončení vycházek.

K odchodu ze školní družiny dochází nejpozději v 16:30 hod.

Tato organizace školní družiny platí, pokud z nařízení ředitele školy, není dáno jinak.

Formy vzdělávání

Školní družina základní školy Kostelní Lhota nabízí pravidelnou formu výchovně-vzdělávacího působení. Její provoz je vázán na provoz školy (školní dny).

11. Konkrétní cíle vzdělávání a teze školní družiny

Hlavním cílem ŠD je rozvoj samostatnosti a schopnosti funkční a úspěšné spolupráce mezi dětmi. Spolupráci rozvíjíme nejen mezi žáky v rámci jednotlivých tříd, ale také navzájem mezi třídami, aby byla eliminována možnost vzniku negativních pocitů a sociálně-patologických jevů pro základní školy typických (nechuť k docházce do školy, obava z interakce s ostatními žáky, obava ze selhání, šikana apod.).

Cíle: Žák chápe spolupráci jako jednu z možných cest k dosažení cíle, uvědomuje si výhody tohoto postupu, je schopný zaujmout svou roli v týmu, zohledňuje silné i slabé vlastnosti své i ostatních dětí v týmu.

Žák se aktivně podílí na řízení svého volného času, díky pestrosti aktivit jej naplňuje tak, aby byl volný čas prospěšný.

Program v ŠD je pestrý, skládá se z mnoha různých aktivit, přičemž dochází k rozvoji sportovních dovedností, umělecké tvůrčí práce a citění, vědeckého bádání a poznávání, osobnostnímu rozvoji a tvorbě a úpravě hodnotového systému. Tyto aktivity jsou do týdenních programů zařazovány s ohledem na aktuální dění ve škole (navaznost na výuku), v okolí dětí (vazby na aktuální společenské dění) a potřeby a zájmy dětí.

Teze ŠD:

- Dochází k časté sociální interakci nejen mezi spolužáky z vlastní třídy, ale také se žáky ostatních tříd ZŠ.
- Dochází k všestrannému rozvoji osobnosti, žáci se učí hrou nejen znalostem, trénují a v praxi ověřují také své postoje a hodnoty.
- Díky pestrému programu objevují žáci své silné a slabé stránky, které mohou pod vedením pedagogických pracovníků posilovat či dále rozvíjet, nebo pracovat na jejich kompenzaci.
- Jen výjimečně soutěžíme, hry vybíráme tak, aby docházelo především ke spolupráci mezi dětmi.

- Každý žák zažívá pocit úspěchu, přičemž důležitým není výsledek hry, ale především její průběh.
- Děti se podílejí na tvorbě programu ŠD tak, aby obsahoval také jejich oblíbené hry a aktivity.

12. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání ŠD je zaměřen na naplnění shora popsaných cílů za současného dodržení tezí. Obsah vzdělávání se odvíjí od školního vzdělávacího programu ZŠ.

Rámcový vzdělávací program pro základní školy a Školní vzdělávací program ZŠ hovoří o potřebě rozvoje kompetencí: k učení, k řešení problémů, komunikativních, sociálních a personálních, občanských a pracovních.

Dále jsou zmiňována průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova. Také v ŠD dochází k rozvoji zmíněných kompetencí a práci s příslušnými tematickými celky, avšak prostřednictvím aktivit pro školní družinu specifických – především her v kontextu zážitkové pedagogiky, sportovních, umělecko-tvůrčích a pracovních aktivit a čtení ve vhodně zvolené kombinaci pro konkrétní skupinu žáků zarámované příslušným tématem, kterému se v daném období věnujeme.

Hra je přirozená činnost žáků mladšího školního věku. Prostřednictvím hry se žák učí různým dovednostem, tvoří si postoje k činnostem a situacím, se kterými se bude setkávat i v budoucím životě, přináší žákovi prožitek z činnosti.

Sporty a sportovní hry zařazujeme do programu ŠD zejména s cílem procvičování hrubé a jemné motoriky, svalové koordinace a obecné sportovní zdatnosti, přičemž správným zacílením těchto her lze u dětí budovat či posilovat kladný vztah k tělesné výchově ve škole a vytvoření pozitivního vztahu ke sportu ve volném čase.

Umělecko-tvůrčí a pracovní aktivity podporují především představivost a vyjadřovací schopnosti dětí týkající se konkrétních i abstraktních pojmů, přičemž je také procvičována jemná motorika a prostorová představivost. Paralelně dochází k rozvoji estetického cítění a vytváření vztahu k umění. Během pracovních a umělecko-tvůrčích činností pracujeme se standardními i nestandardními materiály a postupy.

Samozřejmou součástí školní družiny jsou vycházky a pobyt venku spojené se sportováním a poznávacími aktivitami, čtení a předčítání.

V průběhu školního roku se ve ŠD věnujeme následujícím aktivitám:

- Relaxační aktivity:

Čtení, předčítání, vyprávění, relaxace společná i individuální.

- Sportovní aktivity:

Vycházky, aktivity venku, aktivity uvnitř.

- Výtvarné a pracovní činnosti:

Modelování, práce s papírem, práce s různými výtvarnými pomůckami a hmotami, konstrukční aktivity.

- Hry:

Společenské, stavebnice, didaktické, hra s pravidly, volné hry, individuální i skupinové, dramatické a dramatizující.

- Hudební činnosti:

Poslech hudby, aktivní hudební doprovod a zpěv.

- Kulturní aktivity:

Návštěva výstav, návštěva kina a divadla, návštěva jiných kulturních akcí.

- Environmentální činnosti:

Pěstování rostlin a péče o ně, péče o školní „mazlíčky“ pozorování přírody, hledání souvislostí, aktivní ochrana přírody, recyklování.

Okruhy základních poznatků vzdělávání:

Při členění vycházíme z tematického celku pro 1. stupeň ZŠ – „Člověk a jeho svět“

Místo, kde žijeme

- poznáváme nejbližší okolí
- zjišťujeme a poznáváme organizaci života v rodině, ve třídě, ve společnosti

Výchovně vzdělávací strategie (VVS):

- vycházky do okolí, kolektivní výtvarné dílo motivované vycházkou
- poznávání různých služeb – např. návštěva knihovny, úřadu, obchodu
- tematické hry, malování, besedy, povídání
- dopravní výchova – dopravní hry, didaktické hry s dopravními značkami, malování značek, dopravních prostředků

Lidé kolem nás

- osvojujeme si zásady vhodného chování, jednání mezi lidmi – základy etikety
- učíme se významu a podstaty tolerance, empatie, vzájemné úcty, kamarádství
- poznáváme, jak se lidé sdružují, seznamujeme se s našimi základními právy a povinnostmi
- poznáváme naše rodiny a vztahy mezi členy rodiny

VVS:

- osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, podávání ruky..)
- slovní i mimoslovní naslouchání, stolování, spolupráce ve skupině
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, radosti ze spolupráce, pozitivního klimatu
- hodnocení tak, že bude nacházet jen klady
- mediální výchova – povídání o tom, co děti shlédly v televizi, slyšely v rozhlase

Lidé a čas

- učíme se budovat správný režim dne a jeho dodržování
- sestavujeme a naplňujeme režim dne ŠD
- učíme se úctě času druhých, využíváme svůj čas smysluplně

VVS:

- dodržování programu ŠD, jeho příprava a realizace, týmová práce, práce v komunitním kruhu
- hry a soutěže
- setkávání se se staršími lidmi, seznámení se stokem času, se změnami v životě lidí

Rozmanitost přírody

- seznamujeme se s proměnlivostí a rozmanitostí přírody živé a neživé

VVS:

- tematické vycházky, pobyt v přírodě, pozorování změn, výtvarné a jiné zpracování
- didaktické hry s přírodními motivy

- péče o pokojové rostliny, jednoduché pokusy, využití zkušeností z ekologické výchovy
- ochrana přírody, třídění odpadu

Člověk a jeho zdraví

- poznáváme sami sebe, získáváme poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní odpovědnosti za své zdraví

VVS:

- beseda o osobní hygieně, předcházení úrazům
- dbaní na bezpečnost činností, nácvik jednoduchého poranění, jak vyhledat pomoc
- hry s telefonem-nácvik telefonického volání tísňové linky
- pohybové a tělovýchovné aktivity v létě i v zimě

Člověk a svět práce

- pracujeme s různými materiály, získáváme základní dovednosti při práci

Umění a kultura

- seznamujeme se se zvyky a tradicemi v naší zemi i jinde ve světě
- poznáváme hudební svět
- seznamujeme se se všemi oblastmi zájmové činnosti

13. Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pedagogičtí pracovníci ŠD disponují adekvátním vzděláním a jsou schopni cíleně pracovat se žáky vyžadujícími individuální přístup pro jejich specifické vzdělávací potřeby. Pracovní postupy a obsah a rozsah vzdělávání ve ŠD je vždy konzultován se zákonnými zástupci žáka, s třídním učitelem žáka, pracovníkem ŠPZ a odborníkem, kterého žák pro svou specifickou potřebu navštěvuje. V případě, že účast na aktivitách školského zařízení vyžaduje u žáka také přítomnost asistenta pedagoga, poskytuje se jeho služba adekvátně jeho potřebám. Vzhledem k tomu, že škola a školské zařízení tvoří jeden právní subjekt, bude v případě potřeby stanoven rozsah práce asistenta pedagoga tak, aby mohl zajistit potřebnou podporu žáka ve školském zařízení.

Pokud činnosti vyžadují poskytnutí speciálních pomůcek včetně kompenzačních a účastník nemůže využívat přidělené pomůcky pro vzdělávání, poskytne školské poradenské zařízení pomůcky nezbytné pro zapojení žáka i ve školském zařízení.

Pro rozvoj nadaných a mimořádně nadaných žáků bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

14. Spolupráce ŠD s dalšími subjekty

Pro zabezpečení kvalitní mimoškolní zájmové činnosti je důležitá vzájemná spolupráce se všemi pedagogickými pracovníky, zejména třídními učiteli, zákonnými zástupci a jinými subjekty (otevřenost ŠD, provázanost s okolím). ŠD spolupracuje s místní MŠ, OÚ Kostelní Lhota, místní knihovnou, Policií ČR, místními zájmovými spolky...

15. Plán evaluace

Evaluační proces je zaváděn postupně, na základě postupného vývoje evaluačních nástrojů a definování kritérií. Napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění výchovně vzdělávací práce. Cílem

je získání informací o naplnění stanovených cílů zájmového vzdělávání, získání podkladů pro plánování a řízení, popřípadě určování nových priorit.

Na úrovni školního programu (podmínky, cíle a záměry ŠVP)

Předmět evaluace: Vyhodnocení celoroční práce ŠD

Prostředky: analýza plánů, příprav, školních dokumentů, porovnání výsledků práce žáků a ŠVP

Časový plán: v závěru každého kalendářního a školního roku

Výsledek: zpráva o činnosti školy, úprava metod nebo obsahu vzdělávání, popř. života školy

Odpovídá: pedagogičtí pracovníci ŠD

Na úrovni školy – hodnocení pracovníků

Předmět evaluace: zlepšování pedagogické práce pedagogických pracovníků

Prostředky: průběžné hospitace, hodnotící rozhovor, analýza vzdělávacího procesu se všemi účastníky

Časový plán: průběžně během školního roku

Odpovídá: ředitelka školy

Vnitřní evaluační procesy probíhají na úrovni:

a) individuální – každá vychovatelka průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činnosti a evaluaci vzdělávacího procesu

b) týmové – evaluaci provádí kolektiv vychovatelek, které hodnotí svou vlastní činnost

c) vedení školy – výchovnou práci v družině hodnotí vedoucí vychovatelka.

Vedení školy zjišťuje jak jsou naplňovány vytčené cíle a jak družina plní své poslání.

Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá:

- činností družiny jako specifického školského zařízení

- působením činností a vychovatele na jednotlivé účastníky

- materiálními podmínkami (vybavení nábytkem, pomůckami pro realizované činnosti)

- organizací činnosti (využití času vyhrazeného pro činnosti, zajištění bezpečnosti, funkčnost závěrečného hodnocení činností)

- zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků

- personálním stavem a úrovní dalšího vzdělávání vychovatelek.

Schváleno školskou radou dne 30. 8. 2023

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

Ředitelka školy: Mgr. Hana Čermáková